

Verkiezingsprogramma 2014-2018

Verkiezingsprogramma 2014-2018

Het CDA is een moderne, democratische volkspartij. Voor het CDA staat de gemeenschap centraal.

Wij vinden het belangrijk dat mensen betrokken zijn bij hun familie, hun dorp, hun school, hun vereniging, hun kerk, hun gemeente. Betrokkenheid maakt ons samen sterk en vanuit die betrokkenheid kan de lokale gemeenschap worden versterkt en kunnen verbanden worden gelegd en onderhouden. Vrijwilligers spelen daarin een grote rol, zij zijn dan ook van grote waarde voor onze samenleving.

Samen staan we sterk, samen kunnen we zorgen voor een duurzame wereld waardoor ook onze kinderen en kleinkinderen een goede toekomst hebben.

Vanuit die visie wil het CDA Borsele haar verantwoordelijkheid nemen. Dat doen we door een actieve rol te willen spelen in het bestuur van onze gemeente. Hierbij zijn de CDA-uitgangspunten leidend, belangrijker nog is hoe we die vertalen naar de wijze waarop de gemeente Borsele wordt bestuurd. Het CDA wil het bestuur van de gemeente Borsele baseren op de betrokkenheid van de inwoners bij elkaar en de maatschappij. Vandaar de titel van dit programma: betrokken en verbindend. Zodat het goed wonen en fijn leven blijft in onze gemeente, nu en in de toekomst.

In dit programma geven we aan op welke wijze we dat samen met u willen doen.

Leen Jille
Voorzitter CDA Borsele

EEN LEEFBARE EN VEILIGE OMGEVING

Leefbaarheid wil zeggen in goede sociale harmonie kunnen samenleven in een gemeente bestaande uit 15 kernen met ruim 22.000 inwoners. Iedere kern heeft zijn eigen identiteit. Het CDA vindt het belangrijk dat ieder dorp op zijn eigen wijze invulling kan geven aan die identiteit. Door het organiseren van sportactiviteiten, festivals, braderieën, wielervedstrijden enzovoort. Wij willen dat de gemeente dit mogelijk maakt en dat de kernen hiervoor de maximale ruimte krijgen en niet worden gehinderd door Voor een goede leefbaarheid is een leuke plek om te wonen, goede voorzieningen, kwaliteit van de woonomgeving en een gevoel van veiligheid nodig. Ook een goede verhouding in de bevolkingsopbouw speelt hierin een rol. Maar leefbaarheid begint bij de mensen en niet bij stenen.

Jonge gezinnen met kinderen zijn voor Borsele van belang om de gevolgen van de demografische ontwikkelingen op een goede manier te kunnen ondervangen. Voorzieningen zoals kinderopvang en voor- en na schoolse opvang moeten voor deze groep een hoge prioriteit krijgen.

Het CDA vindt dat woningbouw naar behoefte in alle kernen gerealiseerd moeten kunnen worden, ook in de kleine. We willen dit beleid in de komende periode voortzetten. De inbreng van de bestaande dorpsbelangenorganisaties zoals dorpsraden, en daarmee van de inwoners, moet gebruikt worden om maatwerk te leveren en draagvlak te creëren.

Naast woningen zijn de voorzieningen van belang. Het CDA streeft ernaar de bestaande verenigingen, voorzieningen en accommodaties, waar mogelijk te behouden. Het draagvlak, de inzet en samenwerking van burgers en verenigingen is daarvoor essentieel.

Je veilig voelen in je woon-, werk- en leefomgeving is essentieel. Gelukkig voelen de inwoners van Borsele zich veilig. Hieraan wordt op alle niveaus gewerkt.

Belangrijk uitgangspunt in dit beleid is dat ook de samenleving zelf een verantwoordelijkheid draagt en zodoende invloed op de veiligheid kan uitoefenen.

Het voorkomen van onveiligheid door het nemen van structurele maatregelen krijgt een hoge prioriteit. Er moet bijvoorbeeld rekening gehouden worden met voldoende speelruimte voor jongeren in de verschillende leeftijdsgroepen. Dat voorkomt overlast. Ook preventie is belangrijk, zoals bijvoorbeeld inbraakpreventie.

Het opstellen van rampenplannen en organiseren van oefeningen draagt bij aan het veiligheidsbeleid. Daarnaast is het optreden van de politie, in het bijzonderheid de wijkagent, bij problemen op het gebied van openbare orde en veiligheid of op het terrein van handhaving milieu en overlast van hangjongeren van het grootste belang.

Zorgwekkend is de toename van het aantal inbraken en andere vormen van criminaliteit in Zeeland. Het CDA maakt zich er sterk voor dat de centralisatie van de politieorganisatie geen nadelige gevolgen heeft voor Borsele, en dat overlast en criminaliteit die de leefbaarheid aantasten, hard wordt aangepakt.

Het CDA vindt de brandweer een belangrijke pijler van het veiligheidsbeleid.

Door te faciliteren op het gebied van kennis, oefeningen en goed materieel wil het CDA deze inbreng op het huidige hoge peil houden. We willen dat de Veiligheidsregio Zeeland effectief en efficiënt zijn taken hierin gaat volbrengen. Het CDA zal de initiatieven om de verkeersveiligheid blijven ondersteunen en betrekken bij het vaststellen van bestemmingsplannen.

JONG EN OUD

Vanaf 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de zorg voor de jeugd. Dat is een ingrijpende verandering, een breuk met het verleden.

Helaas moet deze verandering gerealiseerd worden met minder geld en dat betekent een enorme uitdaging om de jeugdzorg adequaat uit te voeren. Toch ziet het CDA ook kansen, dichterbij biedt immers ook een grotere rol voor eigen kracht, voor hulp dichterbij huis.

Nu de gemeente als eerste verantwoordelijk wordt voor de jeugdzorg opteren we voor gezinsgericht werken. Als contacten intensiever zijn en de hulp sneller, vroegtijdiger en effectiever kan worden ingezet, is de kans op positief resultaat groter.

Voor het CDA is het gezin erg belangrijk. Het gezin speelt een grote rol bij het overdragen van normen en waarden, onze cultuur, onze samenleving. Goede omgangsvormen, het ontwikkelen van sociale vaardigheden en stimulansen op het gebied van beweging en goede voeding dragen bij aan de vorming van evenwichtige mensen, van belang voor onze samenleving. Het centrum van Jeugd en Gezin fungeert als achterwacht mocht het niet goed gaan.

Het is belangrijk dat ouders de zorg voor hun kinderen kunnen combineren met werk, een opvang van 07.00-19.00 kan daarbij een goed hulpmiddel zijn. Het CDA vindt de inbreng van jongeren bij het ontwikkelen van gemeentelijk beleid erg belangrijk. Wat ons betreft mag de jongerenraad best wat breder gebruik maken van haar adviesfunctie.

Er is een goed functionerende seniorenraad die tal van initiatieven ontplooit met name op het gebied van valpreventie, medicijngebruik, ontspannings- en ontmoetingsmogelijkheden. Veel senioren zijn actief als vrijwilliger bij organisaties en verenigingen en leveren op die manier een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid binnen

onze gemeente. Soms gaat het ouder worden in onze samenleving gepaard met sociale problemen. Bij een afnemende mobiliteit ligt vereenzaming op de loer. Omdat voorzieningen vanwege de crisis onder druk staan, is het belangrijk krachten in onze samenleving te bundelen, een goed netwerk te organiseren om zo elkaar van dienst te zijn. Wat kunnen we voor elkaar betekenen? Het vrijwilligershuis van de gemeente is een spil in het organiseren van dit netwerk. Het vrijwilligershuis en de seniorenraad zijn voor het vormen van de netwerken van groot belang, het CDA vindt dat deze behouden moeten blijven.

Een voorziening als tafeltje-dekje is niet alleen voor de maaltijdvoorziening belangrijk, maar heeft ook een belangrijke signalerende functie. Zo vinden wij ook de Borsele Sprinter een waardevol hulpmiddel om samen met anderen activiteiten te ondernemen.

Goed onderwijs

Investeren in onderwijs is een investering in de toekomst. Naast de opvoeding en vorming van kinderen binnen het gezin, speelt het onderwijs een belangrijke rol bij de vorming en ontwikkeling van jonge mensen. Ook hebben scholen een belangrijke rol bij het signaleren en bestrijden van achterstanden en het bevorderen van wederzijds respect. Inhoudelijke samenwerking tussen ouders, peuterspeelzalen, voor- en naschoolse opvang en verenigingen kan een belangrijke meerwaarde leveren. In Borsele krijgen de brede scholen steeds meer vorm. In de eerste fase was een brede school niet veel meer dan een gebouw waarin meerdere functies werden samengebracht. Intussen zien we de inhoudelijke samenwerking versterkt worden en evolueren naar een zogenaamd Integraal Kind Centrum.

Het CDA vindt dat elke school, samen met kinderopvang en andere partners, zich moet kunnen ontwikkelen tot een kindcentrum, de gemeente moet hierin een stimulerende en faciliterende rol vervullen.

Door de demografische ontwikkelingen in Zeeland zal het aantal schoolgaande kinderen de komende jaren dalen. Dat is om meerdere redenen een zorgelijke ontwikkeling. Allereerst vanwege het gevaar dat in een te kleine school de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen onvoldoende impulsen krijgt. Maar ook omdat beneden een bepaalde omvang, de rijksoverheid de school niet langer bekostigt. Dit thema is nog meer actueel geworden door het advies van de Onderwijsraad om scholen met minder dan 100 kinderen te sluiten. Het CDA steunt dit advies niet en vindt dat scholen in de kernen open moeten blijven zo lang de kwaliteit van het onderwijs in al zijn facetten goed en geborgd is, en deze wordt bekostigd door de Rijksoverheid. De discussie moet niet gaan over aantallen kinderen, maar over de kwaliteit van het onderwijs!

Waar mogelijk wil het CDA dan ook de scholen voor alle kernen behouden, maar vindt wel dat ook de lokale gemeenschap hiervoor mede verantwoordelijkheid draagt. Wanneer ouders ervoor kiezen om hun kinderen naar scholen buiten het dorp te brengen en de plaatselijke school zo klein is geworden dat deze niet langer door het rijk wordt bekostigd of de kwaliteit niet langer kan worden gewaarborgd, kan deze niet blijven voortbestaan.

In dorpen waar dit gebeurt, moet gekeken worden hoe de kern voor jonge gezinnen toch aantrekkelijk blijft. Het CDA is van mening dat het initiatief hiervoor uit de lokale gemeenschap zelf moet komen, maar wil creatieve en vernieuwende ideeën uitproberen en stimuleren.

Het CDA vindt het belangrijk dat ouders betrokken zijn bij de school in hun dorp. Als bestuurder, MR-lid of als hulpouder bij de organisatie van activiteiten binnen de school.

Nu het openbaar onderwijs is verzelfstandigd is de rol van de gemeente een stuk duidelijker geworden. Weg is de dubbele pet. De gemeente moet er nu voor waken dat er een gelijk speelveld ontstaat binnen de gemeente, en alle scholen gelijke kansen hebben om zich te ontwikkelen tot een Integraal Kind Centrum met een optimaal serviceniveau naar kinderen en hun ouders.

De middelen die de gemeente ontvangt voor onderwijs en onderwijshuisvesting moeten ook voor dat doel beschikbaar blijven.

EEN GOED SOCIAAL BELEID EN GOEDE ZORG

Sociaal beleid

Een ieder die daartoe in staat is, heeft de verantwoordelijkheid om zelf zijn inkomen te verwerven en voor zijn gezin te zorgen. De verantwoordelijkheid voor jezelf en voor elkaar is een belangrijk onderdeel van het CDA - gedachtegoed.

Hoewel we terdege beseffen dat de toenemende werkloosheid dit alles niet gemakkelijk maakt.

Ontslag, teruggang in middelen en mogelijkheden en niet te vergeten verveling liggen op de loer

waardoor mensen allerlei lichamelijke, psychische of sociale klachten kunnen krijgen. Het CDA denkt dat betrokkenheid hier een sleutelwoord zou kunnen zijn.

Hulp van anderen uit de omgeving, is vertrouwd en heeft dus de voorkeur. In het uiterste geval moet ook de overheid bijspringen, gewoon, omdat het anders niet kan. De gemeente heeft een belangrijke vangnetfunctie voor zwakkeren in onze samenleving. In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zijn allerlei zaken geregeld, de gemeente Borsele geeft daar op verantwoorde wijze invulling aan. Een deel van de activiteiten van het vrijwilligershuis zijn erop gericht om vereenzaming op te sporen en te bestrijden, en om mensen die om wat voor

reden dan ook in een sociaal zwakke positie terecht gekomen zijn, meer bij de samenleving te betrekken. Het CDA wil deze projecten voortzetten en nieuwe projecten initiëren.

De laatste kabinetperiodes zijn veel verantwoordelijkheden 'afgeschoven' naar Provincies en Gemeenten. Dit zijn taken waarbij geen budgetten toegewezen zijn. Deze budgetten zal de gemeente samen met de hulpbehoevende moeten organiseren. Dit vergt een andere aanpak dan in het verleden maar ook een andere attitude bij zowel het zorgloket als bij de cliënt. CDA vraagt hier blijvend aandacht voor.

Daarnaast maakt het CDA zich zorgen dat de budgetten die bij de gemeente beschikbaar zijn, niet langer voldoende zijn om de noodzakelijke zorg en ondersteuning te organiseren, en over de keuzes waarvoor de gemeente in dat geval binnen haar mogelijkheden kan komen te staan. Het CDA vindt dat de gemeente in ieder geval de vangnetfunctie voor de zwakkeren in onze samenleving moet blijven (kunnen) vervullen.

Vrijwilligerswerk kan voorkomen dat mensen vereenzamen en geeft mensen het gevoel er toe te doen, ook als je bent aangewezen op sociale ondersteuning. Bovendien kan het een eerste stap zijn op de weg naar een betaalde baan.

Scholing is hierbij natuurlijk erg belangrijk. Het CDA wil dan

ook projecten starten waarbij mensen die zijn aangewezen op sociale voorzieningen, actief betrokken worden bij een van de vele vormen van vrijwilligerswerk. Deze betrokkenheid kan niet vrijblijvend zijn. Ook willen we dat de specifieke scholingsmogelijkheden die de volwasseneneducatie hiervoor biedt, beschikbaar blijven.

Het CDA vindt dat er een goede schuldhelpverlening moet zijn. Omdat mensen soms zodanig in de financiële problemen komen dat zij daar zonder hulp niet meer uit kunnen komen. Maar nog belangrijker is, dat er goede voorlichting komt want voorkomen is altijd beter dan genezen.

De cliëntenraad is een belangrijk adviesorgaan voor de gemeente. In deze raad zitten onder andere mensen die zijn aangewezen op sociale voorzieningen, zij adviseren de gemeente over vraagstukken die hierop betrekking hebben. Het CDA wil de cliëntenraad in stand houden en haar positie versterken.

Zorg

Goede gezondheidszorg is belangrijk, maar zoals eerder gezegd: voorkomen is beter dan genezen. Een gezonde en verantwoorde manier van leven helpt daarbij. Het CDA vindt een goede voorlichting over de risico's van genotsmiddelen, drugs, verkeerde voedingsgewoonten, te weinig bewegen en andere zaken die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid, erg belangrijk.

Vanwege de grote bezuinigingen binnen het sociaal domein met name binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning worden de mogelijkheden om aan mensen betaalde zorg toe

te kennen veel geringer. Dat betekent dat mensen dit veel meer zelf moeten organiseren. Omdat het CDA van mening is dat mensen zoveel mogelijk deel moeten kunnen nemen aan de samenleving en op een menswaardige wijze moeten kunnen leven en wonen, zoeken wij hiervoor een goede coördinatie en communicatie, in de vorm van buurtzorg en betrokkenheid op elkaar.

Met de WMO is de ondersteuning van mantelzorgers (mensen die bijvoorbeeld een zieke partner thuis verplegen) expliciet een taak van de gemeente geworden. Mantelzorgers zijn vaak zwaar belast. Door goede ondersteuning en de mogelijkheid van respijtzorg te bieden kan de gemeente hen helpen de zorg die ze op zich hebben genomen, vol te houden.

Een ontwikkeling in de zorg zijn de zorgboerderijen, waarvan er inmiddels ook een aantal in de gemeente Borsele is te vinden. We vinden dit een goede ontwikkeling, mits kleinschalig en kwalitatief verantwoord. Deze ontwikkelingen worden echter bedreigd door de komende bezuinigingen en afbouw van de persoonsgebonden budgetten. Het CDA maakt zich hierover grote zorgen. Kleinschalige buurtzorg moet een kans krijgen in onze gemeente mede ook door de stijgende kosten door o.a. vergrijzing in de hand te houden.

Ook bij de ziekenhuiszorg geldt dat de kwaliteit belangrijk is. De fusie tussen de ziekenhuizen op Walcheren en de Bevelanden gaat in de komende tijd gestalte krijgen. Belangrijk punt hierin is de nieuwbouw in Middelburg.

Het CDA vindt dit een goede ontwikkeling, mits door de concentratie van specialistische, intensieve zorg de kwaliteit wordt verbeterd en er ruimte ontstaat om de meer eenvoudige 2^e-lijnszorg zodanig te decentraliseren dat deze voor iedereen snel bereikbaar blijft. Door steeds kortere verblijven in ziekenhuizen moet er een goede tussenstap mogelijk zijn voor hen die niet direct naar huis kunnen.

VRIJWILLIGERSWERK, CULTUUR EN SPORT

We hebben te maken met een terugtrekkende overheid. Door menige bezuinigingsoperatie verminderen voorzieningen. Steeds meer wordt een beroep gedaan op vrijwilligers. Toch ziet het CDA daar nog wel kansen. Door de inzet van vele vrijwilligers in onze gemeente wordt veel werk verzet wat anders niet tot stand zou komen. Bovendien heeft vrijwilligerswerk een belangrijke sociale functie en biedt het mensen de mogelijkheid zich te ontwikkelen. De ondersteuning van het vrijwilligerswerk wordt vormgegeven door het Vrijwilligershuis in 's-Gravenpolder.

Tegelijkertijd ziet het CDA een toenemend spanningsveld tussen het beroep wat op vrijwilligers wordt gedaan, en het minder beschikbaar zijn van vrijwilligers door maatregelen op het gebied van de pensioenleeftijd en de toenemende individualisering van de samenleving. Ook worden de eisen die aan vrijwilligers worden gesteld door allerlei wet- en regelgeving steeds hoger. Voor zaken die vroeger als vanzelfsprekend door vrijwilligers werden uitgevoerd, is tegenwoordig al snel een cursus of certificaat nodig. Het CDA vindt dat dergelijke drempels voor vrijwilligerswerk moeten worden weggenomen waar dat verantwoord kan.

De verbindende kracht van sport vindt het CDA heel belangrijk, daarnaast bieden sportverenigingen ruimte voor ontspanning, bewegingen sportiviteit, en bevorderen zo de gezondheid.

We achten het belangrijk dat sportvoorzieningen in onze gemeente toereikend en bereikbaar blijven, indien nodig, b.v. door krimp van de bevolking kunnen voorzieningen worden gebundeld. Dat is altijd beter dan dat ze verdwijnen.

Binnen de gemeente zijn veel beeldbepalende monumenten te vinden. Het is belangrijk dat ook toekomstige generaties verbonden blijven met hun verleden en dus is het belangrijk deze te behouden.

Overigens hoeft dat niet te betekenen dat deze altijd hun originele functie behouden. Het is goed mogelijk gebleken om in monumenten nieuwe functies onder te brengen. Het CDA wil voorwaarden scheppen om de restauratie van monumenten mogelijk te maken en een creatief omgaan met hun functie stimuleren.

Kerken hebben een bijzondere plaats in het monumentenbestand. Zij vertellen als het ware de geschiedenis van kerkelijk Zeeland. Het CDA vindt dat er geld beschikbaar moet blijven voor de restauratie van die kerken die het waard zijn om voor het nageslacht bewaard te blijven. Ook musea zoals het bevrijdingsmuseum bewaren ons verleden voor toekomstige generaties. Het CDA maakt zich sterk voor het behoud van ons cultureel erfgoed.

Ook op cultureel gebied wordt steeds meer over gemeentegrenzen heen gekeken. De Provincie Zeeland dringt daar ook op aan. Daar heeft het CDA geen moeite mee mits de culturele activiteiten die mede het gezicht van onze gemeente bepalen doorgang blijven vinden.

In Borsele worden vele culturele activiteiten georganiseerd, waarvan sommige zelfs landelijke bekendheid genieten. Activiteiten als 'Uit in Borsele', 'de Kunstroute', Pastorale, het straat- en

bluesfestival genieten bekendheid tot ver buiten de gemeente. Maar er zijn ook kleinschalige pareltjes te vinden die vanuit cultureel oogpunt minstens zo interessant zijn. Beide moeten de ruimte krijgen. Beide moeten de ruimte krijgen. We zijn blij met de culturele raad die meedenkt, adviseert en faciliteert.

In de gemeente Borsele zijn 2 bibliotheken gevestigd, een in Heinkenszand en een in 's-Gravenpolder. In een aantal brede scholen zijn uitleenpunten georganiseerd. Wij vinden dit een prima ontwikkeling.

GOEDE WONINGEN IN MOOIE DORPEN

Borsele is een gemeente van contrasten. De 15 dorpen in de gemeente hebben ieder hun eigen karakter, hun eigen cultuur en hun eigen sfeer. Voor het CDA is deze eigenheid belangrijk. De eisen die we aan onze directe woonomgeving stellen, veranderen. Niet elke kern kan beschikken over een zelfde voorzieningenniveau. De uitdaging is dan ook om in elke kern, in overeenstemming met de omvang en het karakter van die kern, de leefbaarheid op peil te houden. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat mensen elkaar kunnen ontmoeten.

Het CDA wil dat elk dorp groeimogelijkheden behoudt, op een voor de kern passende schaal waarbij de kernen Heinkenszand en 's-Gravenpolder, en in mindere mate Ovezande, een meer regionale functie hebben.

In het woningbouwprogramma moet de demografische ontwikkeling herkenbaar zijn, dus nadruk op kleinschaligheid. In verband met de vergrijzing moeten er in alle kernen voldoende woningen worden gebouwd die geschikt zijn voor senioren. Het levensloopbestendig bouwen moet meer aandacht krijgen. Een ontwikkeling hierin is de zogenaamde kangoeroewoning, die zodanig is ontworpen dat oud en jong onder één dak wonen. Het CDA wil de bouw van mantelzorgwoningen stimuleren.

Niet met extra geld, maar door het in de regelgeving gemakkelijker te maken. Hetzelfde geldt voor goede particuliere initiatieven zoals zelfbouw. Nu de woningmarkt stagneert moet hier meer ruimte voor zijn dan voorheen. Het CDA vindt dat zulke kansen niet onbenut gelaten mogen worden en wil dat de regelgeving hierbij aansluit. Zodat ook hier de overheid dicht bij de burgers staat. Niet om te betuttelen, maar om te faciliteren en in samenwerking met burgers zaken tot stand te laten komen.

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Daarom is het van belang dat de gemeente ook voor jongeren voldoende aantrekkelijk blijft om zich te vestigen. Er moeten, verdeeld over alle kernen, voldoende betaalbare koop- en huurwoningen voor iedereen beschikbaar zijn, afgestemd op de behoefte van de inwoners van de kern. Het CDA wil, samen met relevante partners in de regio, zorgen voor een aantrekkelijke, gevarieerde, toekomstgerichte en kwalitatief hoogwaardige woningvoorraad.

Wonen in een rustiek dorp wordt over het algemeen als prettig ervaren. Deze kwalificatie wordt echter zelden aan een nieuwbouwwijk gegeven. Maar ook daar is de beleving belangrijk. Door beheergericht te ontwerpen en ontwerpgericht te beheren wil het CDA een buitenruimte die mensen aanspreekt en waarin ze zich veilig voelen. En dat die buitenruimte op betaalbare wijze schoon en in stand te houden is. Met openbaar groen waar dat past bij het ontwerp en het gebruik van de ruimte. Dat betekent alleen daar aanleggen waar dit een meerwaarde geeft en op betaalbare wijze in stand te houden is.

Het CDA wil bij nieuwe plannen vooraf een adequate beheerstoets voor de openbare ruimte, waarbij wordt bekeken wat er voor nodig is om iets op lange termijn mooi en schoon te houden. Een opgeruimde en aangename omgeving draagt bij aan de leefbaarheid

HET PLATTELAND

De gemeente Borsele kenmerkt zich door een prachtig landschap. Vanuit dit grondgebruik zijn vele dorpen en buurtschappen ontstaan waar de sociale cohesie groot is. Het prachtige landschap heeft nationale waardering gekregen door opname van een groot gedeelte van onze gemeente in het Nationaal Landschap. Door autonome ontwikkelingen staat het cultuurlandschap onder druk. Veel boeren stoppen en hun bedrijven worden gekocht door uitbreidende agrarische ondernemers. Dit leidt veelal tot schaalvergroting en verstening.

Landschappelijke inpassing is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Voor een duurzame instandhouding van het landschap kiest het CDA voor behoud door ontwikkeling. Landschappelijke kwaliteit als uitgangspunt bij de ontwikkeling van duurzame economische pijlers voor ons buitengebied: landbouw en landbouwverbreding (landbouw en zorg, plattelandstoerisme etc.), recreatie en toerisme en wonen in de dorpen en buurtschappen. Het tot stand brengen van het begrip "plattelandswoning" is van groot belang, want zo kunnen voormalige boerderijen bewoond blijven zonder dat de omliggende agrariërs beperkt worden in de bedrijfsvoering.

De betrokkenheid van de inwoners van de kernen is hierbij natuurlijk erg belangrijk. In alle kernen functioneren dorpsraden, die een platform vormen voor het overleg tussen gemeente en inwoners. Deze dorpsraden moeten serieus worden genomen, hoewel zij dit door hun manier van opereren ook zelf moeten afdwingen.

Wonen in een plattelandsgemeente kent zoals gezegd vele voordelen. Maar wonen in een plattelandsgemeente betekent ook wonen in een agrarische omgeving waarin agrarische activiteiten worden uitgevoerd. Dat kan soms hinder opleveren. Een voorbeeld daarvan is de plaatsing van hagelkanonnen. Of hagelkanonnen wel of niet effectief zijn is een afweging die een agrarische ondernemer zelf moet kunnen maken. Het CDA is er voor dat de plaatsing mogelijk gemaakt wordt. Hiervoor moet dan ook goede regelgeving worden ontwikkeld die een goede basis biedt voor een afweging van het agrarisch belang en dat van de overige inwoners. Het CDA wil maatwerk op het gebied van vergunningverlening voor agrarische bedrijven.

De dorpen van Borsele hebben ook met elkaar gemeen dat het niveau van de voorzieningen onder druk staat. We kennen allemaal de voorbeelden: de supermarkt die zijn deuren sluit, het bankfiliaal dat plaatsmaakt voor een pinautomaat, de scholen die onder druk komen door dalende leerlingaantallen. Het CDA zet zich in voor handhaving van een voorzieningenniveau dat zoveel mogelijk aansluit bij de lokale gemeenschappen. Ook hierin wil het CDA graag een actieve inbreng van de inwoners stimuleren. Het zijn immers de inwoners zelf die samen het beste kunnen bepalen welke voorzieningen in de kernen aanwezig dienen te zijn. Het is mogelijk dat de behoefte van dorp tot dorp of stad kan verschillen. De gemeente dient ook op dit punt ruimte te geven aan het eigen initiatief. De

samenwerking tussen burgers, (semi-)overheid en bedrijfsleven, waar het CDA op inzet, zal een positieve bijdrage leveren aan de sociale cohesie en het voorzieningenniveau.

De term platteland geeft precies aan waar het om gaat: land. Geen water dus. De verdieping van de Westerschelde vraagt om een compensatie in natuurontwikkeling, maar het CDA vindt dat dit niet mag betekenen dat onze polders onder water worden gezet en is dan ook tegen ontpoldering.

DUURZAME ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Economische ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van de samenleving. Een gezonde lokale economie schept banen. Borsele ligt centraal in Zeeland en is vanuit deze geografische positie aantrekkelijk voor vestiging van nieuwe bedrijven en organisaties.

Het is van het grootste belang hierbij te zoeken naar evenwicht in economische, maatschappelijke en ecologische ontwikkeling. De gemeente heeft hierbij voornamelijk een voorwaardenscheppende rol en ondersteunt waar nodig om te komen tot een gezond lokaal investeringsklimaat. In onze gemeente vraagt dit speciale aandacht voor het midden- en kleinbedrijf als motor van de lokale economie. Bij het uitzetten van offertes dienen lokale bedrijven altijd meegenomen te worden. In Borsele bestaat er vanouds her een grote verbondenheid met de land- en tuinbouwsector.

Het CDA wil een goed ondernemersklimaat creëren, onder meer door verder ontwikkelen van het ondernemersloket, zowel fysiek als digitaal. Omdat economische ontwikkelingen in veel gevallen de gemeentegrenzen overschrijden, is samenwerking en afstemming met andere overheden en het bedrijfsleven noodzakelijk.

Het CDA ziet de komst van containeroverslag in het Sloegebied als een goede impuls voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid, zeker wanneer er naast overslag ook behandeling van

producten plaatsvindt. Rekening houdend met de kwaliteit van de leefbaarheid van de omringende dorpen wil het CDA dat er duidelijke grenzen worden gesteld als het gaat om de gevolgen van bedrijvigheid in het Sloegebied en de afwikkeling van de daarmee samenhangende vervoersstromen. Deze grenzen moeten zodanig worden gesteld dat economische ontwikkeling mogelijk blijft maar ook dat het goed wonen blijft in de dorpen. Het verder ontwikkelen van het Sloebos en de Sloerand is voor de duurzaamheid en de leefbaarheid in de randdorpen van het Sloegebied noodzakelijk.

Lokale bedrijvigheid die niet past binnen een dorpskern, wil het CDA geconcentreerd zien op de bedrijfslocaties in 's-Gravenpolder, Heinkenszand en 's-Heerenhoek (Sloepoort). Daar waar mogelijk moeten bestaande bedrijfsterreinen worden geherstructureerd voordat nieuwe worden aangelegd.

Daar waar het wel past binnen een kern moet dit juist worden gestimuleerd, gefaciliteerd en indien nodig geregisseerd door de gemeente. Een uitgebreid en

gevarieerd winkelaanbod in Heinkenszand en 's-Gravenpolder vormt een positieve bijdrage aan de regionale werkgelegenheid en leefbaar- en levendigheid. De gemeente dient dit optimaal te faciliteren door bijvoorbeeld te voorzien in een goede bereikbaarheid en voldoende parkeervoorzieningen om het "eigen" winkelaanbod aantrekkelijk te houden voor de Borselese inwoners, maar ook die van daarbuiten.

De gemeente Borsele heeft ook mogelijkheden voor toeristen. Het is een aantrekkelijk fiets- en wandelgebied, maar er is wel ruimte voor verbetering. Het Nationaal Landschap en het Land van Borsele bieden hiertoe volop mogelijkheden. Mogelijkheden die beter benut kunnen

worden om de aantrekkingskracht van het gebied voor toeristen te vergroten. Het CDA wil initiatieven van ondernemers die het gebied aantrekkelijker maken voor recreanten, pro-actief ondersteunen. Hierbij valt te denken aan kleinschalige horeca-activiteiten langs fietsroutes, een

kwaliteitsimpuls voor het Stoomtreinemplacement in Kwadendamme en het versterken van het eindpunt in Hoedekenskerke in relatie met het haventje daar. En natuurlijk de al eerder genoemde invulling van het Fort Ellewoutsdijk. Ook aandacht voor aantrekkelijke slechtweervoorzieningen. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met de mogelijke toestroom van bewoners en recreanten naar onze gemeente als gevolg van de komst van de Marinekazerne naar Vlissingen. Door de veranderende wensen van de toeristen die onze mooie gemeente bezoeken acht het CDA het raadzaam te kijken naar de mogelijkheden voor recreatie met een camper op aangewezen plekken maar ook om in de gemeente kleinschalige activiteiten meer mogelijkheden te bieden.

Onderdeel van de recreatieve voorzieningen voor zowel de eigen inwoners als toeristen vormen de strandjes langs de Westerschelde. Het CDA wil de strandjes bij Baarland, 's-Gravenpolder en Borsele grotere samenwerking tussen de recreatieve bedrijven en gebruikmakend van de expertise van de VVV.

MILIEU, VERKEER EN VERVOER

Milieu

Het CDA Borsele ziet het als haar opdracht om onze leefomgeving verantwoord te beheren, te bewerken en deze in een zo goed mogelijke staat door te geven aan de volgende generatie. Dat vereist zowel het voorkomen van nieuwe aantastingen, als het herstellen van schade die al is aangericht. Het CDA heeft goed rentmeesterschap hoog in het vaandel.

De overheid moet hierbij het goede voorbeeld te geven, burgers bewust te maken van de noodzaak tot energiebesparing en innovatieve projecten te ondersteunen. Maar niet tegen elke prijs.

Wanneer duurzaamheid niet meer betaalbaar is, wordt juist het tegendeel bereikt. Daarom is het CDA-Borsele vóór het stimuleren en ondersteunen van goede initiatieven en

ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld energiebesparing in huis, maar tegen het ondoordacht subsidiëren van niet rendabele zaken zoals windmolenparken op zee.

Met de woningbouwvereniging moeten afspraken worden gemaakt zodat bij het renoveren van bestaande woningen wordt gekozen investeringen die duurzaam zijn voor het milieu én de portemonnee. Anders worden ze onbetaalbaar voor starters..

Een kerncentrale is voor het CDA een noodzakelijke tussenstap om de periode te overbruggen die nodig is om duurzame bronnen, als wind- zonne- en getijdenenergie op grote schaal toepasbaar en betaalbaar te maken.

Voorsnog is dat niet het geval, er moet structureel te veel gemeenschapsgeld naar toe. We willen ook financieel duurzaam zijn, zeker in deze tijd! Het CDA zet daarom in op ombouw van de huidige kolencentrale naar biomassa, waarmee tevens werkgelegenheid wordt behouden.

Een financieel stevige positie van Delta verzekert de inwoners van Borsele van een stabiele energieleverantie. Wij vinden dit zo belangrijk dat we van mening zijn dat de gemeente aandeelhouder van Delta moet blijven. Wel

moeten we er voor waken dat Delta niet als uitvoeringsorganisatie van onze duurzaamheidsdoelen wordt ingezet, daar zijn andere wegen meer voor geschikt.

Verkeer en vervoer

Zoals gezegd is het plezierig wonen op het platteland, maar kent het ook zo zijn beperkingen. Zeker als je afhankelijk bent van het openbaar vervoer. We willen allemaal een dicht vervoersnetwerk, maar het gebruik ervan is zodanig laag dat dit bedrijfseconomisch nauwelijks haalbaar is.

Dat betekent dat we op zoek moeten naar nieuwe concepten van openbaar vervoer, waarbij bestaande vervoersstructuren slim aan elkaar worden gekoppeld. De overheid heeft hier een belangrijke initiërende rol om samen met het bedrijfsleven goede betaalbare oplossingen te vinden. Bijvoorbeeld bij de volgende aanbesteding voor de nieuwe vervoersconcessie. Het CDA wil een slim, dynamisch en integraal vervoerssysteem. Als het noodzakelijk is om in bepaalde gebieden constructies met vrijwilligers op te zetten om het openbaar vervoer in stand te houden, vindt het CDA dit te prevaleren boven het geheel ontbreken van openbaar vervoer. Een zorgvuldige organisatie met een strikte scheiding tussen commerciële en publieke belangen is hierbij een voorwaarde.

Het wegennet buiten de bebouwde kom wordt beheerd door het Waterschap. Zij zijn verantwoordelijk voor de inrichting, het beheer en onderhoud van een groot deel van het wegennet binnen de gemeente. Vaak levert dit een tegenstrijdigheid in belangen op. Het CDA wil dat het wegennet, buiten de bebouwde kom, met de daarbij behorende middelen wordt overgedragen aan de gemeente. Uiteraard wel op een wijze die voor de gemeente niet tot een hogere financiële belasting leidt.

Ook onderdeel van het wegennet zijn de fietspaden en ook deze zijn in beheer van het Waterschap. Voor de veiligheid van de fietser moeten er op belangrijke doorgangswegen fietspaden worden aangelegd. In het vorige CDA-programma was dit een belangrijk speerpunt, hetgeen ook is gerealiseerd. Voor de komende jaren staat een aansluiting op de A58 en daarmee het beperken van sluipverkeer door De Poel bovenaan.

BESTUUR

De ambities van het CDA zijn hoog, maar we moeten onze ogen niet sluiten voor de realiteit van dit moment. Financiële middelen worden schaars terwijl de taken van de gemeenten toenemen. Natuurlijk volgt er dan een roep om schaalvergroting en versterking van de bestuurskracht. Het motto van de CDA-campagne is 'betrokken en verbindend'. Betrokken geldt wat het CDA betreft ook voor het bestuur van uw gemeente. Dit bestuur is er voor u, en om haar taak goed te kunnen

uitvoeren is het van belang dat bestuurders weten wat er in de gemeenschap speelt. Zodat zij de diverse wensen en belangen op een goede manier met elkaar kan verbinden. Voor de kwaliteit van het bestuur is het voor het CDA dus belangrijk dat de schaal niet te groot is.

Een ander aspect van het besturen van een gemeente is transparantie. Geen in achterkamertjes beklonken politieke afspraken, maar openheid over de wijze waarop besluiten tot stand komen. Geen onbegrijpelijke ambtelijke besluiten, maar het zo veel mogelijk betrekken van inwoners bij zaken die hen direct aangaan. Het CDA hecht grote waarden aan een open en transparante bestuurscultuur en een lokale overheid die eerlijk en open communiceert. De belangrijkste klanten van de gemeente zijn haar inwoners, het is van belang te weten of zij tevreden zijn over het functioneren van de gemeente. Periodiek worden er dan ook klanttevredenheidsmetingen gehouden

Een deel van het besturen van een gemeente bestaat uit het regelen van praktische zaken. Groenbeheer, financieel beheer, ICT-beheer enzovoort maken ook deel uit van het bestuur, en dat kan door schaalvergroting wel efficiënter. Maar schaalvergroting valt ook te bereiken door op deze gebieden samen te werken met andere gemeenten. Hierop moet sterk worden ingezet, maar daarbij moet wel geborgd worden dat de dienstverlening aan de inwoners van Borsele op kwalitatief hoog niveau blijft en waar mogelijk wordt verbeterd. Het CDA is voor samenwerking met andere gemeenten, maar een gemeentelijke herindeling gaat ons te ver omdat daarmee het lokale bestuur op te grote afstand van de inwoners komt te staan.

FINANCIEN

in verantwoordelijkheid, betrouwbaarheid en transparantie. De inwoner van Borsele moet blind kunnen varen op zijn bestuur en uitvoerders. Een degelijke overheid verhoogt de slagkracht en de acceptatie. Het betreft de mensen volledig bij de beleidsvoorbereiding en weet in moeilijke situaties de regie te houden.

De gemeentebegroting moet zowel op de korte als op de lange termijn sluitend zijn. De gemeentelijke inkomsten komen van het Rijk en het eigen gemeentelijke belastinggebied. Daarnaast verkrijgt de gemeente inkomsten via doelmutteringen en uit deelnemingen (zoals Delta). Als het Rijk gaat bezuinigen, en deze bezuinigingen doorgeeft aan de gemeenten, heeft dit ernstige gevolgen voor de gemeentebegroting. Door de kredietcrisis en de daarop gevolgde recessie is deze bedreiging zeer realistisch en zal de gemeente hierop dienen te anticiperen.

Het CDA staat voor financiële duurzaamheid. Ondanks de moeilijke financiële tijden hebben we de voorzieningen tot nu toe op peil weten te houden. Het voorzieningenniveau is

in de afgelopen jaren dan ook opgekrikt zonder dat de gemeentelijke lasten voor de burgers uit de pas zijn gaan lopen. Aan deze ontwikkeling heeft het CDA een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Het CDA staat voor goed rentmeesterschap zowel in de rijke als magere jaren en zal in deze strategie

volharden in het belang van de gemeente en haar burgers. De kloof tussen arm en rijk mag niet verder toenemen. De gemeente is zich steeds bewust van de effecten van haar beleid op de middeninkomens. Het streven is dan ook om de OZB(onroerendzaakbelasting) met niet meer dan het inflatieniveau te laten stijgen en derhalve bij de goedkopere gemeenten van Zeeland te behoren . Ook de andere gemeentelijke lasten zoals de rioolheffing, waar we nu het principe hanteren dat de vervuiler betaald, en de afvalstoffenheffing mogen niet meer stijgen dan de inflatie.

